Primas scholengroep

Tramstraat 31
4371 BW Koudekerke
Tel.: 0118-569191

Samen!

Bestuursverslag 2018 Primas-scholengroep

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Algemene gegevens	4
Personeel en organisatie	8
Onderwijs en kwaliteitszorg	12
Verslag toezicht houdend bestuur	18
Financiën	19
Huisvesting en beheer	27
Toekomstparagraaf	29
Overige rapportages	32
Lijst van afkortingen	34

Onze Syrische kinderen behalen hun zwemdiploma

VOORWOORD

Met genoegen bieden wij u het bestuursverslag 2018 van Primas-scholengroep aan. Door middel van dit bestuursverslag leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid over het afgelopen jaar.

Het bestuursverslag is allereerst bedoeld voor onze leden aan wie wij verantwoording willen afleggen voor het gevoerde beleid. Daarnaast willen wij deze verantwoording breder trekken naar meer groepen:
- de ouders
- relaties zoals scholen, verenigingen/stichtingen en instanties waar wij mee samenwerken
- belangstellenden, waaronder toekomstige ouders en betrokkenen

Veel mensen waren in het afgelopen jaar betrokken bij Primas-scholengroep en hebben een positieve bijdrage geleverd. Wij denken dan in de eerste plaats aan kinderen, ouders, leerkrachten en directies, maar ook aan de ondersteunende medewerkers, (G)MR en bestuur. Daarnaast waren er veel instanties, verenigingen en stichtingen betrokken bij onze scholen. Wij willen allen bedanken voor hun inzet en betrokkenheid in het afgelopen jaar.

Wij hebben geprobeerd in dit verslag een zo volledig mogelijk beeld te creëren van 2018. Mocht u desondanks vragen en/of opmerkingen hebben dan horen wij dit graag.
Het thema van onze fotoserie in het verslag is: samen

Namens Primas-scholengroep,

Cees de Smit, voorzitter toezichthoudend bestuur
Agnes de Jong, algemeen directeur

Directeurenkring Primas-scholengroep

1. ALGEMENE GEGEVENS

BESTUURSVERSLAG
In dit bestuursverslag wordt aandacht besteed aan algemeen bestuursbeleid en het financieel beleid van onze vereniging in het jaar 2018.

JAARREKENING
De jaarrekening van 2018 van Primas-scholengroep is opgesteld door Dyade Dienstverlening Onderwijs te Bergen op Zoom. Deze jaarrekening is gecontroleerd door het accountantskantoor Astrium accountants. De jaarrekening is als bijlage toegevoegd aan het bestuursverslag.

KERNACTIVITEITEN
Onder het bevoegd gezag van Primas-scholengroep bevoegd gezag nummer: 40959 vallen de onderstaande scholen:

School:	Brinnummer:
De Wegwijzer	03WV
De Goede Polder	04UQ
De Magdalon	05TT
’T Paalhoofd	05VJ
Bergpadschool	06XX
Onderdak (voorheen de Schute)	07DD
De Lichtstraal	07NG
De Kamperschouw	08VL
’t Klinket	17JN

JURIDISCHE STRUCTUUR
De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een vereniging. Primas-scholengroep is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken onder bevoegd gezag nummer 22041755

SAMENSTELLING TOEZICHTHOUDEND BESTUUR
Dhr. C. de Smit (voorzitter)
Dhr. A. Verstijnen (penningmeester)
Dhr. L. Louwerse (vice-voorzitter)
Mevr. M. Geelhoed (lid)
Mevr. J Pattipeiluhu- van der Kolk (lid)

ALGEMEEN DIRECTEUR
Mevr. A.J.J. de Jong

DOELSTELLING VAN DE ORGANISATIE

Missie:

Het aanbieden en verzorgen van goed onderwijs
Leren en werken in een inspirerende omgeving

Achtergrond
Aan de hand van twee metaforen willen we uiteenzetten wat onze **bron** is.
Water in wijn:
Het Bijbelverhaal De bruiloft te Kana (Joh. 2: 1-11) leert ons dat wij in navolging van Jezus water (het teken van leven) in wijn (het teken van feest) kunnen veranderen. We moeten voor elkaar van het **leven een feest** maken. Bovendien samen de wijn, waarin ook droesem kan zitten, drinken.
Dat wil zeggen: **lief en leed** samen delen.
Een tuin met bomen:
Wij willen onze vereniging vergelijken met een tuin vol verschillende bomen.
Elke boom zijn eigenheid maar elke boom staat voor **groei** en **bescherming**.

Uitgangspunten:
Kwaliteit: een effectieve inzet van mensen ten behoeve van de realisatie van de doelstelling;
Humaniteit: mensen moeten daarin als mens / medemens binnen een cultuur van openheid, overleg en samenwerking erkend worden, tot hun recht komen, zich geaccepteerd en veilig voelen;
Identiteit: in onze scholen worden beide voorgaande aspecten geplaatst binnen een Bijbelse visie op mens, samenleving en opvoeding.

Onze missie houdt voor ons in dat:

- leerresultaten die op of boven het landelijk gemiddelde liggen
  we doen namelijk meer dan wettelijk verplicht, ons onderwijs is uitdagend en effectief in een krachtige leeromgeving
- aandacht voor de brede ontwikkeling van kinderen
  ons onderwijs is veelzijdig, veelzeggend en veelbelovend voor al onze kinderen
- grote tevredenheid onder kinderen, ouders en leerkrachten
  de resultaten zijn goed, men voelt zich veilig en verantwoordelijk voor elkaar en de omgeving

Visie:

Onze visie is het verzorgen van goed, christelijk onderwijs aan basisschoolkinderen in de Gemeente Veere en Noord-Beveland, waarbij elke school de ruimte heeft voor eigen identiteit binnen de gemeenschappelijke grondslag. Daar waar mogelijk participeren wij in samenwerkingsscholen.

Wij willen samen scholen zijn waarvan ouders weten dat er aandacht en zorg is voor de levensbeschouwelijke identiteit.
Verder willen wij dat op al onze scholen kinderen optimale kansen krijgen om zich op velerlei gebied te ontwikkelen.
Onze scholen geven daar zelf nadere invulling aan.
De schoolcultuur herkennen wij in de manier waarop de school haar werk doet, de normen en waarden op basis waarvan er in de school wordt gehandeld en de rituelen, gebruiken en gewoontes van de school.

De missie en visie zijn verder uitgewerkt in het strategisch beleidsplan 2018 - 2022

STRUCTUUR EN ORGANISATIE

Organisatiemodel
Onze vereniging is een organisatie waaronder per 31 december 2018 acht christelijke basisscholen en twee samenwerkingsscholen zijn verenigd uit de gemeenten Veere en Noord-Beveland.

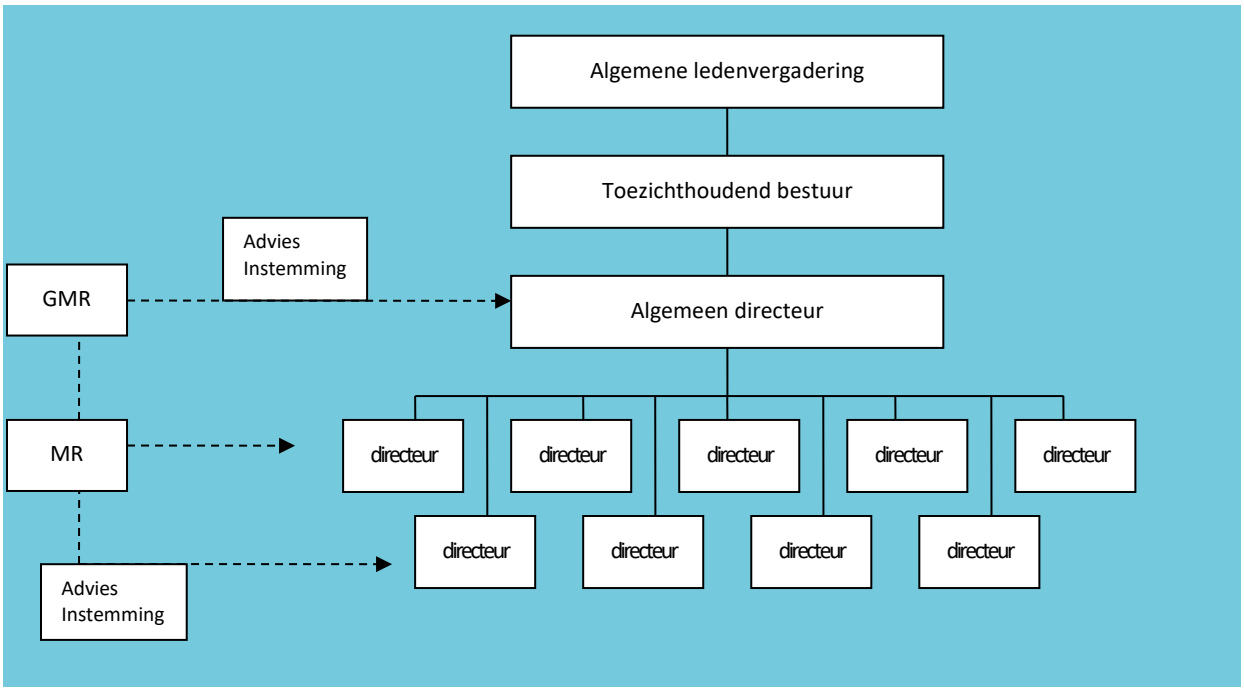

De algemene ledenvergadering
De algemene ledenvergadering is het hoogste orgaan van onze vereniging. Jaarlijks wordt een ledenvergadering gehouden. Tijdens de ledenvergadering komen de jaarrekening, het bestuursverslag en het verslag van de vorige vergadering aan de orde. Ook vinden er verkiezingen van nieuwe bestuursleden plaats. De vereniging telde per 1 juni 2018 192 leden, voornamelijk ouders en personeelsleden van de vereniging.

Het toezichthoudend bestuur
Het toezichthoudend bestuur bestaat uit vijf leden en beslist over de begroting, de jaarrekening, het jaarplan en de benoeming van nieuwe directeuren.
Doordat de overheid steeds meer verantwoordelijkheden bij de besturen legt, zijn de werkzaamheden van de bestuursleden te veelomvattend en tijdrovend geworden. Daarom is gekozen voor een nieuwe bestuursstructuur, waarbij de algemeen directeur het bestuursbeleid voorbereidt en uitvoert.
De bestuursstructuur is omschreven in het managementstatuut van 1 mei 2013.
Het bestuur functioneert als een toezichthoudend bestuur (statuten 2013).

De Algemeen directeur
Het bestuur vervult in beleidsmatige en beheersmatige zin *een toezichthoudende rol.*
De algemeen directeur draagt zorg voor de strategische beleidsvorming en strategische advisering, is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van het strategisch beleid en draagt zorg voor het behalen van de gewenste onderwijsresultaten door het adequaat inzetten van personele en financiële middelen. De algemeen directeur en de schooldirecteuren zijn samen verantwoording verschuldigd aan het bestuur voor de kwaliteit en het functioneren van de scholen.

De directeuren
De directeuren zijn op hun school de spil van de organisatie. Zij zijn als integraal schoolleider verantwoordelijk voor het beleid van hun school. Om goed toegerust hun taak te kunnen uitvoeren hebben al onze directeuren de schoolleidersopleiding gevolgd.
Alle directeuren maken deel uit van de directeurenkring. De directeurenkring vergadert 9 keer per jaar. De algemeen directeur zit de vergaderingen van de directeurenkring voor. In dit overleg worden afspraken gemaakt op het gebied van onderwijs, personeel, financiën en gebouwen. De afspraken en maatregelen zijn gericht op verbetering van kwaliteit. Van groot belang is de aandacht voor onderlinge hulp en uitwisseling van ervaringen waarvoor tevens gebruik gemaakt wordt van intervisie.

De teams
De teams van de scholen vormen het kapitaal van onze vereniging. Wanneer zij floreren, hun werk goed en met plezier kunnen uitvoeren, zal dat een positieve weerslag hebben op de kinderen. Alle leerkrachten hebben een bekwaamheidsdossier conform de wet BIO, waarin o.a. een Persoonlijk Ontwikkelingsplan is opgenomen. Hierin geven zij aan waarin zij bekwaam zijn en wat zij gaan ondernemen om zich verder te ontwikkelen. Deze bekwaamheidsontwikkeling bestaat uit individuele ontwikkeling en teamontwikkeling. Middels een gesprekkencyclus wordt het functioneren van leerkrachten besproken en beoordeeld.

Administratie
Naast een veelheid van administratieve werkzaamheden op het gebied van financiën en personeel die door de directie-assistent / controller worden verricht, worden de financiële en de personeels- en salarisadministratie uitgevoerd door Dyade dienstverlening onderwijs te Bergen op Zoom.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
De GMR adviseert en controleert het bestuur. Deze raad komt 3 keer per jaar bijeen. De GMR bestaat uit zes personen met gelijke vertegenwoordiging van ouders en personeel. Ten minste twee maal per jaar hebben de algemeen directeur en de GMR intensief overleg.

Medezeggenschapsraad
Elke school heeft een MR met gelijke vertegenwoordiging van ouders en personeel.
De medezeggenschapsraad adviseert en controleert de beslissingen die het schoolteam neemt.

2. PERSONEEL EN ORGANISATIE

Dit hoofdstuk geeft een weergave van het gevoerde beleid en de resultaten op hoofdlijnen.

Wat waren wij in 2018 van plan?
- Scholing / professionalisering personeel in het kader van onderwijskundige ontwikkelingen waaronder passend onderwijs, muziek, leiding geven aan de school als gemeenschap
- Ziekteverzuim 1% onder het landelijk gemiddelde
- Inzetten op behoud en aantrekken (jong) personeel
- Dag van de leraar
- Personeelsbijeenkomst in De Drvkkery

RESULTATEN GEVOERD BELEID

PERSONEEL

Scholing personeel
Zie scholingsplan Primas-scholengroep. Alle plannen zoals omschreven zijn gerealiseerd.

In 2018 hebben 4 personeelsleden de opleiding vakspecialist muziek afgerond, er is 1 nieuwe gestart, 1 personeelslid volgt de opleiding Master SEN en 4 personeelsleden de opleiding bewegingsonderwijs. Daarnaast zijn 2 personeelsleden de opleiding schoolleider primair onderwijs gestart. Alle directeuren hebben de leergang 'Leiding geven aan de school als gemeenschap' door Verus / Penta Nova gevolgd.

Ziekteverzuim onderwijspersoneel
Het voortschrijdend ziekteverzuimpercentage berekend over 12 maanden was per eind 2018 **4,49%.**
Het landelijk ziekteverzuim in het primair onderwijs in 2017 was 5,9%.
(Bron Verzuimonderzoek PO en VO 2017)

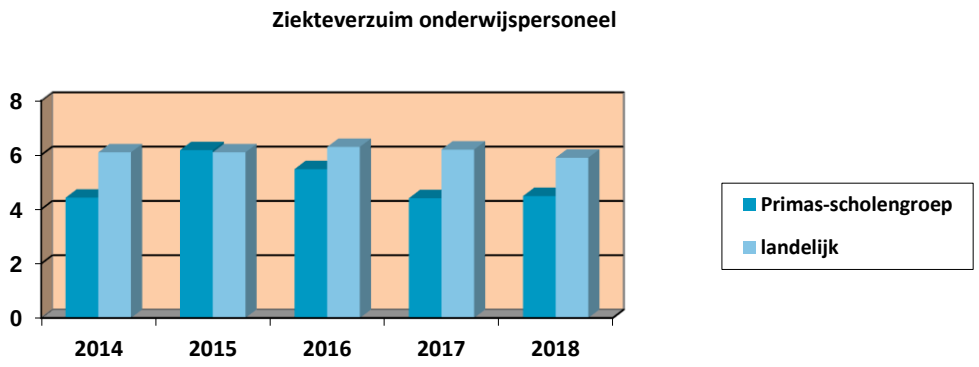

Inzetten op behoud jong personeel
Er is 1 jong persoon vertrokken bij onze organisatie.
Er zijn 3 jonge mensen extra aangesteld binnen de organisatie.

Dag van de leraar
Jaarlijks op 5 oktober organiseren wij een speciale dag voor alle leerkrachten van Primas. De kinderen zijn vrij en de leerkrachten kunnen kiezen uit een aantal activiteiten.

Personeelsbijeenkomst in de Drvkkery
Jaarlijks hebben wij een personeelsbijeenkomst. Dit om alle personeelsleden te bedanken voor hun werk en inzet en elkaar te ontmoeten.

Werken met bevlogenheid / werkdrukvermindering
In het kader van het traject 'Werken met bevlogenheid' en werkdrukvermindering zijn er zowel op school- als op organisatieniveau maatregelen genomen.

- Schoolactiviteiten, vergaderen, werkverdeling
- Meer handen in de klas / school, digitale leeromgeving

Wat gaan we in 2019 doen?
-Scholing / professionalisering personeel in het kader van onderwijskundige ontwikkelingen waaronder passend onderwijs, kwaliteitszorg, muziek, bewegingsonderwijs, IKC
- Ziekteverzuim 1% onder het landelijk gemiddelde
- Inzetten op behoud en aantrekken (jong) personeel
- Dag van de leraar
- Personeelsbijeenkomst in De Drvkkery

AANVULLENDE GEGEVENS PERSONEEL

Mobiliteit
Er zijn in 2018 met een aantal personeelsleden gesprekken gevoerd over mobiliteit. Twee personeelsleden zijn overgegaan naar een andere school binnen de vereniging.

In- en uitstroom personeel
De instroom van personeel werd gevormd door benoemingen vanwege formatieruimte, vervanging van ziekte en zwangerschap. Er werden geen personeelsleden gedwongen ontslagen.

Instroom tijdelijk personeel	13
Instroom vast personeel	3
Uitstroom tijdelijk personeel	1
Uitstroom op eigen verzoek	5
Uitstroom pensioen	1
Uitstroom keuzepensioen	1
Overleden	0
Outplacement	0
Arbeidsongeschiktheid	1

Betrekkingsomvang en gebruik BAPO/DZI

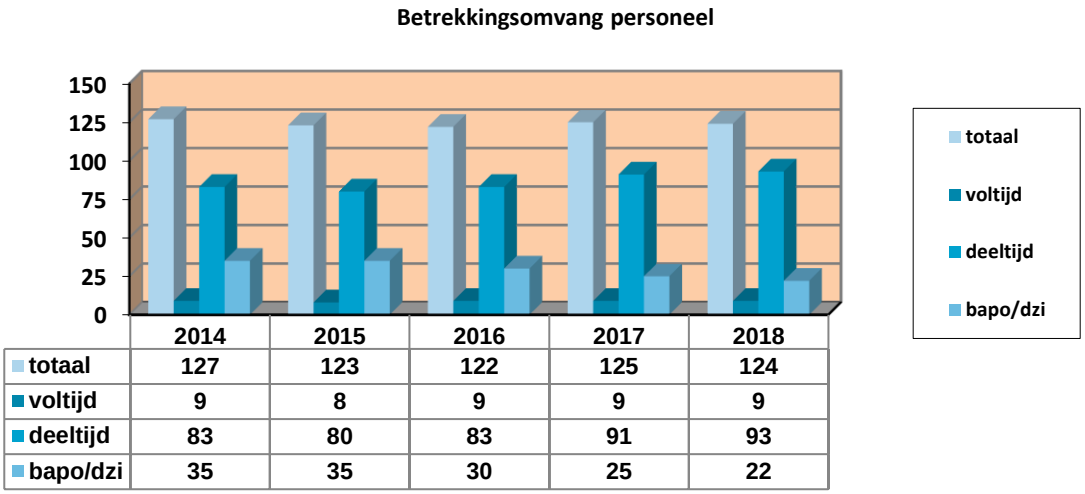

	2014	2015	2016	2017	2018
totaal	127	123	122	125	124
voltijd	9	8	9	9	9
deeltijd	83	80	83	91	93
bapo/dzi	35	35	30	25	22

Leeftijdsverdeling personeel

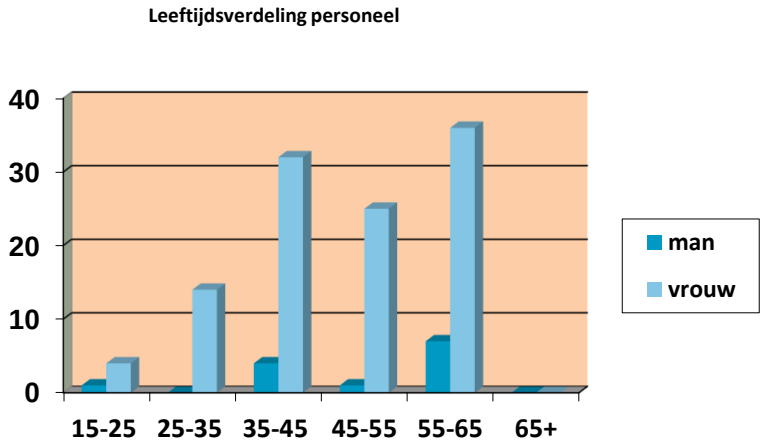

Eigen risico dragerschap (ERD)
Vanaf 1 augustus 2015 zijn wij als organisatie Eigen Risico Drager (ERD) voor het vervangingsfonds. Dat houdt in dat wij nog slechts een kleine premie betalen aan het vervangingsfonds.
Het vervangingsfonds is een verzekering waar wij de kosten van vervanger konden declareren.
Is er in een organisatie sprake van een lager ziekteverzuimpercentage dan het landelijk gemiddelde ziekte verzuim, dan wordt het aantrekkelijk om Eigen Risico Drager te worden. Dat is bij ons het geval. Wij zitten al jaren onder het landelijk gemiddelde ziekteverzuim percentage. Het geld dat wij aan premies betaalden, zijn wij nu niet kwijt. Wij kunnen daarvan (jonge) leerkrachten in dienst houden.

ORGANISATIE

Bestuurssamenstelling
In 2018 vonden geen bestuurswisselingen plaats.

Code goed bestuur
De PO-Raad heeft in januari 2010 de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs vastgesteld. Schoolbesturen en intern toezichthouders dienen nu de bestuurlijke inrichting en het bestuurlijk functioneren te toetsen aan de principes van de Code. De Code benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Die verplichte scheiding staat sinds 2010 in de Wet Primair Onderwijs en de Wet op de Expertise Centra (artikelen 17a WPO en 28g WEC). Volgens de toelichting bij die wetsartikelen draagt scheiding van bestuur en intern toezicht bij aan de kwaliteit van ‘goed bestuur’ en daarmee aan beter onderwijs.

Wet en Code spreken over scheiding van de ***functies*** van bestuur en intern toezicht. In artikel 5 lid 2 onder c) wordt de ***feitelijke*** scheiding tussen bestuur en toezicht als mogelijkheid genoemd. Hierbij oefenen een of meer functionarissen (algemeen directeur en schooldirecteuren) taken en bevoegdheden uit namens het formele bestuur van de rechtspersoon (verenigingsbestuur) Bij Primas-scholengroep is dit de huidige situatie. Het bestuur heeft de algemeen directeur vergaand gedelegeerd om het beleid voor te bereiden, uit te voeren en hierover verantwoording af te leggen aan het bestuur. Deze delegering leidt er toe dat de algemeen directeur verantwoordelijk is voor de interne beheersing en het **bestuur toezicht** houdt op het beleid.

Inspraak en medezeggenschap
De GMR adviseerde positief c.q. stemde in met het bestuursformatieplan 2018-2019, het vakantierooster, inzet werkdrukverminderingsgelden, AVG, Veiligheid, het zorgplan, het financieel beleidsplan, het bestuursverslag 2017, de begroting 2019 en het Ondersteuningsplan 2018 – 2019.

AANVULLENDE GEGEVENS ORGANISATIE

Bezoldiging leden toezichthoudend bestuur
De leden van het toezichthoud bestuur ontvangen een vrijwilligersvergoeding.
In 2018 zijn de volgende vergoedingen uitgekeerd:

Voorzitter	€ 1.000
Overige leden 4x	€ 500

Klachten en bezwaren in 2018
Alle ingediende klachten, bezwaren en beroepschriften werden behandeld.

	Ingediend	Afgehandeld
Bij Primas-scholengroep	0	0
Bij Landelijke klachtencommissie	0	0
Bij Commissie van beroep	0	0
Rechtbank	0	0

3. ONDERWIJS EN KWALITEITSZORG

ALGEMEEN

Onderwijs
Primas-scholengroep stelt zich ten doel uitstekend onderwijs te verzorgen op alle scholen. In het strategisch beleidsplan 2018-2022 zijn de missie en visie van onze vereniging vertaald naar concrete plannen op verenigingsniveau. In het strategisch beleidsplan zijn deze plannen voor een periode van vier jaar vastgelegd.
Op schoolniveau zijn deze plannen vastgelegd in een schoolplan en een jaarplan. De verantwoording van de plannen op schoolniveau vindt plaatst d.m.v. individuele verslagen per school.
Met elkaar hebben we afgesproken ons gedurende deze vier jaar met name te richten op een aantal speerpunten in ons onderwijs: ICT, Bewegingsonderwijs, Kunst & cultuur en zorg waaronder de Pittige Primas-klassen voor (hoog) begaafde kinderen.

Kwaliteitszorg
Wij kiezen binnen het onderwijs voor 'EN / EN onderwijs' : het verwerven van kennis en inzicht EN vaardigheden en attitudes. Dit gebeurt binnen een organisatie die betrouwbaar en professioneel is en structureel aan kwaliteitsverbetering werkt. Onze personeelsleden zijn ons 'kapitaal'. Daarom is er grote aandacht voor welbevinden, ontwikkeling en medeverantwoordelijkheid.
Door middel van evaluatie brengen wij in beeld of die kwaliteit wordt bereikt om vervolgens te borgen of te verbeteren. Kortom: een cyclisch proces.

Succesbepalende factoren zijn kwaliteitsaspecten die cruciaal zijn voor succes.
De succesbepalende factoren zijn ingedeeld in resultaatgebieden:

- waardering door het personeel
- waardering door ouders en leerlingen
- waardering door de omgeving
- eindresultaten

Jaarlijks worden instrumenten in alle resultaatgebieden gebruikt om de kwaliteit te beoordelen.
De succesbepalende factoren en de gebruikte instrumenten zijn in het strategisch beleidsplan beschreven.

In het verslag per school is een evaluatie opgenomen van alle resultaatgebieden. Deze wordt geëvalueerd door de algemeen directeur met de betrokken directeur.

Wat waren wij in 2018 van plan?

Op bovenschools niveau
- Passend Onderwijs: schoolondersteuningsprofielen
- Vervolg en waarborgen Kwaliteitszorg
- ICT: veiligheid en nieuw contract vervolg
- Kunst- en cultuureducatie: uitvoering van De Cultuurloper en muziekimpuls
- Leiding geven aan de school als gemeenschap: levensbeschouwing in deze tijd

Op schoolniveau
- Borgen en verbeteren van de aangegeven onderwerpen in de jaarplannen
- Opbrengsten verbeterplannen evalueren

RESULTATEN GEVOERD BELEID

Algemeen
Over het algemeen zijn wij tevreden ontevreden over ons gevoerde beleid.
Er wordt met grote inzet gewerkt door onze scholen. Dat zorgt voor goede resultaten op tal van terreinen. Toch kunnen wij altijd verbeteren. Vandaar tevreden ontevreden.
Wij zijn trots op het enthousiasme en de betrokkenheid van onze leerkrachten en hun bereidwilligheid altijd open te staan voor verbeteringen, op de directeuren die met een groot gevoel voor verantwoordelijkheid leiding geven aan hun teams en zich samen verantwoordelijk voelen voor al onze scholen. Er is een grote onderlinge verbondenheid en hulpvaardigheid. Wij investeren veel in de primaire processen in het belang van onze kinderen en leerkrachten. Wij willen kinderen voldoende ruimte en aandacht geven. Onze gemiddelde groepsgrootte is derhalve 18,4 863 kinderen en 47 groepen (peildatum 1 oktober 2018). Wij bieden kinderen een breed onderwijsaanbod. Wij streven naar BALANS in ons aanbod zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Slotvraag van dit bestuur verslag is: Hebben wij genoeg gedaan voor onze kinderen?

Passend Onderwijs waaronder (hoog)begaafdheid
Er is veel aandacht voor de ontwikkelingen met betrekking tot Passend Onderwijs. Besturen Passend Onderwijs, Bestuur Kind op 1 heeft 5 maal vergaderd. De IB-ers hebben 3 maal het netwerkberaad bezocht, 2 maal de bijeenkomst van Primas-scholengroep. Verder hebben onze IB-ers de jaarlijkse terugkomdag kindercoach mindfulness gevolgd. De weg naar het Loket is bekend en ingeburgerd geraakt. Voor de HGPD wordt onze eigen orthopedagoog ingezet. Dit naar grote tevredenheid van onze IB-ers en scholen. Onze scholen doen hun uiterste best om kinderen zo lang mogelijk op te vangen binnen de eigen onderwijssetting. Dat geldt voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften maar ook voor kinderen van vluchtelingen die momenteel op 6 van onze scholen zijn ingeschreven. Een zorgpunt blijft de beschikbare tijd van IB-ers en leerkrachten. De IB-ers hebben meer tijd nodig. Er gaat namelijk veel tijd zitten in overleg met ouders, leerkrachten en instanties. Zie verder: Ondersteuningsplan van ons Samenwerkingsverband.

Voor (hoog)begaafdheid zijn op diverse scholen al leerlijnen ontwikkeld. De leerkrachten zijn geschoold in de begeleiding van (hoog-)begaafde kinderen. Sinds 2010 wordt tevens een structureel lesaanbod middels onze gezamenlijke Pittige Primas-klassen (8 op 4 locaties) voor (hoog-)begaafden van alle Primas-scholen gerealiseerd. Er werd op één locatie door een bevoegd docent lessen Spaans gegeven. Hierdoor kwamen kinderen van onze verschillende scholen met elkaar in contact en kregen zij een specifiek lesaanbod gericht op deze doelgroep.

Kwaliteitszorg
Er is (en wordt) veel aandacht besteed aan het analyseren van leerresultaten. Directeuren en leerkrachten worden hierin regelmatig geschoold. Doel is om 'verbeter' acties te ondernemen naar aanleiding van hetgeen uit de analyses blijkt. Het document 'Kwaliteitszorg Primas-scholengroep' is geactualiseerd.

ICT
ParnasSys is onderdeel gaan uitmaken van het kwaliteitszorgsysteem op alle scholen.
AVG is geregeld en er is een persoon aangesteld als functionaris gegevensbescherming.
De werkgroep ICT en de directeuren zijn gestart met plannen rondom invoering Miloo en Snappet.

Schoolniveau: in de jaarverslagen van de individuele scholen zijn de schoolresultaten te lezen.

Bewegingsonderwijs
Wij hebben een kwaliteitsimpuls gegeven aan het vak bewegingsonderwijs door de professionalisering van leerkrachten, het verbeteren van het onderwijsaanbod door de invoering van de z@pp-methode en het aanbieden van dit vak door twee vakbekwame personen, die hiervoor specifieke scholing hebben gevolgd. Er is een speciale scholing voor ons personeel georganiseerd in verband met nieuwe z@pplessen.
Daarnaast zijn scholen bezig met activiteiten van de combinatiefunctionaris. Alles is gericht op positief, gezond gedrag, beweging en weerbaarheid. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd.

Kunst en cultuur
Als bestuur zijn wij van mening dat onderwijs in kunst en cultuur (waaronder cultureel erfgoed) van zeer groot belang is voor de identiteitsontwikkeling van kinderen. Wij hebben daarom gekozen voor eigen vakleraren die scholen en leerkrachten ondersteunen en vertegenwoordigen. De vakleraren verzorgen kunst- en cultuurlessen

en danslessen op de scholen van onze vereniging. Wij hebben een eigen lesmethode beeldende vorming uitgegeven. Niet alleen onze scholen maar ook andere basisscholen kunnen op deze wijze profiteren van onze ervaringen en deskundigheid. Daarnaast leveren wij steeds een actieve bijdrage aan de KinderKunstWeek Zeeland. Zie ook ons beleidsplan: 'Kunst- en cultuureducatie: inspiratie&beleving'.

Samenwerken aan een kunstwerk

Muziek
Vier leerkrachten hebben de opleiding tot vakleerkracht muziek afgerond, één leerkracht volgt momenteel deze opleiding. Verder is het muziekproject van start gegaan. Doel: meer muziek in de klas! Zeven van onze scholen nemen hieraan deel.

INZET FTE'S VOOR SPEERPUNTEN BELEID EN OIDS IN 2018		
SPEERPUNT	BOVENSCHOOLS	SCHOOLNIVEAU
ICT (coördinatie en schoolondersteuning)	0,23 FTE	
Bewegingsonderwijs (vakleerkracht)	0,60 FTE	0,30 FTE
Kunst- en cultuureducatie vakleerkrachten	1,01 FTE	0,52 FTE
Opleiden in de school OIDS	0,14 FTE	
Passend onderwijs waaronder Plusklassen	0,53 FTE	

Besteding van de middelen uit de prestatieboxregeling
De middelen die beschikbaar komen via de prestatieboxregeling worden aangewend voor de inzet vakleerkrachten bewegingsonderwijs en kunst & cultuureducatie. Ook worden de middelen ingezet voor zorg, ICT en scholing.
Zie voor de inzet FTE het schema hiervoor.

Maatregelen werkdrukvermindering Primas-scholengroep

Procedure
Inventarisatie en bespreking in alle schoolteams wensen t.a.v. werkdrukvermindering.
Vervolgens bespreking plan in directeurenkring en GMR.

Het plan omvat:
Meer handen in de school / groep
Digitale leeromgeving

Ondernomen acties
Bestuursniveau
Inzet werkdrukmiddelen (financieel):
Aanstellen personeel: extra handen in de scholen / groepen
Investering in digitale leeromgeving
Werktijdfactor bij Primas: WTF 0.2319 per dag

Bestedingscategorie	Besteed in 2018
Personeel	€ 54.831
Materieel	
Professionalisering	
Overig	

Schoolniveau
Inzet niet-financiële maatregelen:
Vergaderingen: effectief
Schoolactiviteiten: feesten, vieringen, sport en spel, ouderavonden: keuzes maken
Werkverdeling: rechtvaardige en reële verdeling
Scholing: evenwichtig
Er komt evenwicht in bovenstaande activiteiten.
Er worden weloverwogen keuzes gemaakt.
In de Jaarplannen van de scholen wordt dit omschreven.
Men houdt zich aan de planning
Bewaking door regelmatige evaluatie op school- en bovenschoolsniveau.

Tevredenheidsonderzoek
Eens in de vier jaar voeren wij een tevredenheidsonderzoek uit (Primas-schoolrapporten).
De resultaten zijn door de scholen verwerkt in het schoolplan.
Onze scholen houden ook jaarlijks peilingen onder leerkrachten, ouders, kinderen. Resultaten hiervan zijn terug te vinden in de verslagen van de individuele scholen.

Borgen en verbeteren resultaatgebieden jaarplannen scholen
Op alle scholen is volgens jaarplan gewerkt aan de verbetering van het onderwijs.
Hieronder geven wij een overzicht van de voornaamste resultaatgebieden per school

	Schoolnaam	Resultaatgebied 2018
1	De Schute	Kwaliteitszorg, HGW, de school als gemeenschap
2	De Bergpadschool	Kwaliteitszorg, maatjeswerk, anderstaligen, de school als gemeenschap
3	De Kamperschouw	Kwaliteitszorg, Hoogbegaafdheid, Teach like a champion, de school als gemeenschap
4	't Klinket	Kwaliteitszorg, een veilige school, muziek, de school als gemeenschap
5	De Wegwijzer	Kwaliteitszorg, coöperatief leren, Kanjertraining, muziek, de school als gemeenschap
6	De Magdalon	Kwaliteitszorg, Levo, executieve functies, filosoferen, muziek, de school als gemeenschap
7	De Goede Polder	Kwaliteitszorg, muziek coöperatieve leerstrategieën, de school als gemeenschap
8	De Lichtstraal	Kwaliteitszorg, coöperatief leren, muziek, de school als gemeenschap
9	't Paalhoofd	Kwaliteitszorg, WO, coöperatief leren, muziek, de school als gemeenschap

In het onderstaand overzicht zijn de resultaten van de eindtoets opgenomen.
Alle scholen hebben in 2018 deelgenomen aan de IEP eindtoets.

	school	2016 IEP*	2017 IEP*	2018 IEP*
1	De Schute	80,7	85,3	77,8
2	De Bergpadschool	81,6	78,8	82
3	De Kamperschouw	79	83,4	83,1
4	't Klinket	84,7	82,1	87
5	De Wegwijzer	79,3	83,9	80,8
6	De Magdalon	90,5	83,5	84,6
7	De Goede Polder	88	83,1	85
8	De Lichtstraal	78	82,5	82,3
9	'T Paalhoofd	81,7	82	85

** bron Ultimview Parnassys*

Wanneer het aantal deelnemende leerlingen aan de toets onder de 10 ligt, is de gemiddelde schoolscore onbetrouwbaar.
Zie: Document analyse opbrengsten per school en het document Kwaliteitszorg en zelfevaluatie Primas-scholengroep

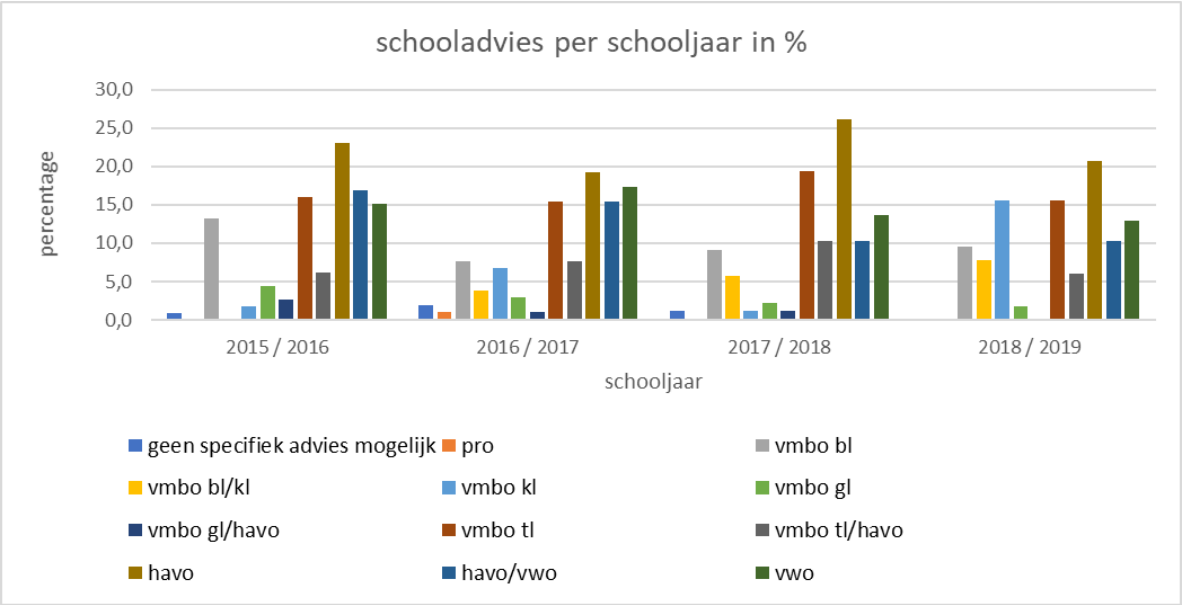

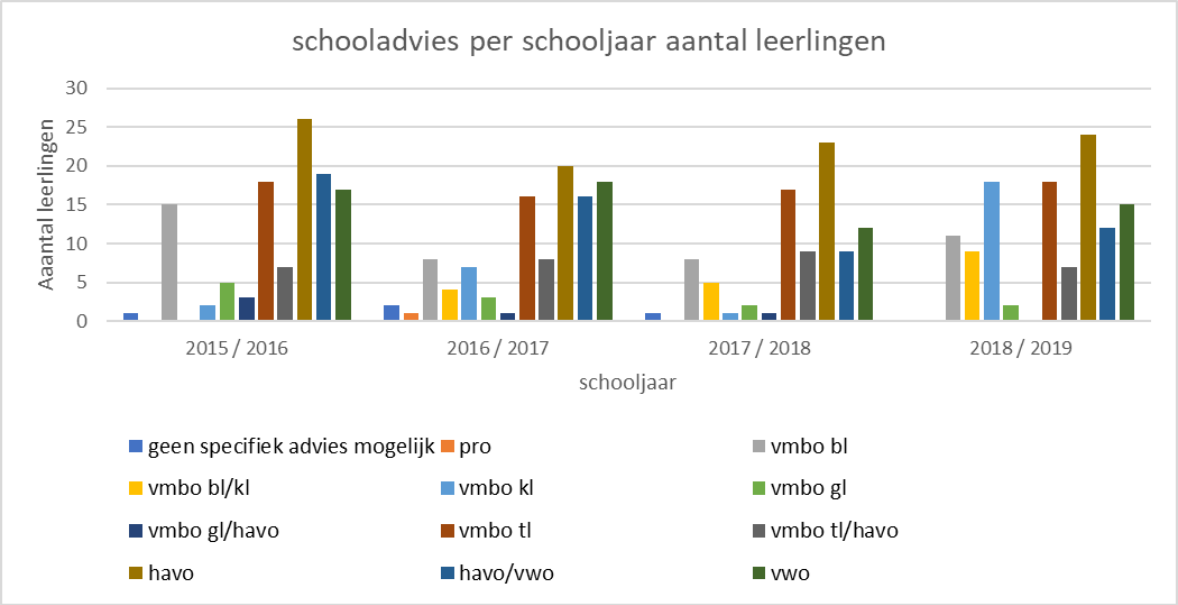

Wat gaan we in 2019 doen?

Op bovenschools niveau
- Passend Onderwijs: schoolondersteuningsprofielen
- Vervolg en waarborgen Kwaliteitszorg en Zelfevaluatie
- ICT: Miloo en Snappet
- Kunst- en cultuureducatie: uitvoering van De Cultuurloper en de Muziekimpuls
- Leiding geven aan de school als gemeenschap: levensbeschouwing in deze tijd en IKC

Op schoolniveau
- Borgen en verbeteren van de aangegeven onderwerpen in de jaarplannen
- Opbrengsten verbeterplannen evalueren
- Schoolplan

4. VERSLAG TOEZICHTHOUDEND BESTUUR

Het toezichthoudend bestuur is in het afgelopen jaar 3 keer bijeen geweest: april, juni en november. Tweemaal in het bijzijn van de algemeen directeur, in juni 2018 vond de algemene ledenvergadering plaats met aansluitend overleg met de GMR, de schooldirecteuren en algemeen directeur.
Het jaar 2018 begon met in januari een inspirerende 'Primas' nieuwjaarsbijeenkomst met al het personeel.
Tijdens de ALV van afgelopen november is de omzetting van vereniging in stichting voorgelegd aan de leden.
Twee leden stemden tegen dit voorstel waardoor het quorum niet werd behaald. Primas blijft dus vooralsnog een vereniging.

Om de toezichthoudende taak goed te kunnen vervullen, heeft de voorzitter van het toezichthoudend bestuur regelmatig mondeling of schriftelijk contact met de algemeen directeur.
Ook is er ondersteunings- /advies overleg tussen penningmeester, controller en algemeen directeur.

De volgende onderwerpen zijn in 2018 aan de orde geweest:

- Bestuurs- en bestuursverslag 2017*
- Meerjarenbegroting 2019-2021*
- Passend onderwijs
- Formatieplan 2018-2019*
- Begroting 2019*
- Stand van zaken rondom personeel: herziening functieboek
- Onderwijs: ontwikkelingen in het kader van de Cultuurloper en muziek
- Bouw Biggekerke, plannen Westkapelle en Serooskerke
- Van vereniging naar stichting

De met * gearceerde onderwerpen zijn door het toezichthoudend bestuur goedgekeurd en vastgesteld.

De samenstelling van het toezichthoudend bestuur per 31 december 2018 is als volgt:

Naam	Functie in toezichthoudend bestuur	Functie dagelijks leven
De heer Cees de Smit	voorzitter	voormalig directeur van Dyade Middelburg
De heer mr. Lenno Louwerse	vice voorzitter	raadsheer
Mevrouw Marina Geelhoed	lid	specialist marketing
Mevrouw Jessica Pattipeiluhu	lid	onderwijs specialist
De heer Arjan Verstijnen	penningmeester	financieel specialist

Het toezichthoudend bestuur blikt terug op een goed jaar. Onze leerkrachten verzorgen elke dag opnieuw, onder de bevlogen leiding van de directeuren, met enthousiasme, deskundigheid en grote inzet onderwijs aan de aan ons toevertrouwde kinderen. Het gevoerde beleid dat gericht is op zoveel mogelijk aandacht en middelen naar de primaire processen werpt vruchten af.
Dit vertaalt zich in goede leerresultaten, kinderen en leerkrachten die met plezier naar school komen, saamhorigheid en een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid.
Kortom: een algehele doelgerichte, positieve, constructieve onderlinge samenwerking.
Dit niet alleen binnen de schoolteams maar ook binnen de directeurenkring, het toezichthoudend bestuur, de GMR en ook de collega besturen in het kader van Passend Onderwijs. Wij zijn gelukkig in staat onze scholen nog goed te kunnen bemensen. Vervanging bij ziekte is wel een zorgpunt. Door de extra formatie die onze scholen hebben, kunnen de directeuren veel intern oplossen. Wij hebben geen kinderen naar huis hoeven sturen.

5. FINANCIËN

Dit hoofdstuk geeft een weergave van het gevoerde beleid en de resultaten op hoofdlijnen.
Een uitgebreide weergave van het financieel beleid en de jaarrekening zijn toegevoegd als bijlagen.

Wat waren we in 2018 van plan?

- Een financieel beleid voeren dat primair gericht is op het faciliteren van de primaire processen. Wij zien dit als onze kerntaak.
- Investeren in kleine groepen en verlaging werkdruk.
- Meerjarenbegroting actualiseren aan de hand van nieuwe prognoses.
- Weerstandsvermogen naar 12% brengen en het daar houden

RESULTATEN GEVOERD BELEID

Financieel beleid
Middels financiële kwartaalrapportages werden bestuur en directies op de hoogte gebracht van de financiële stand van zaken. Vanuit het management werd exploitatieadvies gegeven aan de directeuren. Middels de opgestelde financiële rapportages werd steeds een reëel beeld van de financiële situatie gegeven.

Resultaat
Ons gevoerde beleid dat gericht is op het faciliteren van de primaire processen heeft geleid tot een gemiddelde groepsgrootte op onze scholen van 18,4
Dit betekent dat leerkrachten in betrekkelijk kleine groepen de kinderen optimaal kunnen begeleiden.
Dit alles heeft een positieve uitwerking op het pedagogisch klimaat in de groepen en daardoor ook een positieve uitwerking op de leerresultaten van de leerlingen en het werkplezier van de leerkrachten.
We gaan weloverwogen, planmatig en doelgericht te werk met een begrotingsdiscipline met als doel dit beleid te kunnen blijven continueren.

Verdeling personele en materiële uitgaven
De gerealiseerde verdeling personeel/materieel is in 2018 87/13. Ter vergelijking: de verdeling in 2017 was 87/13.

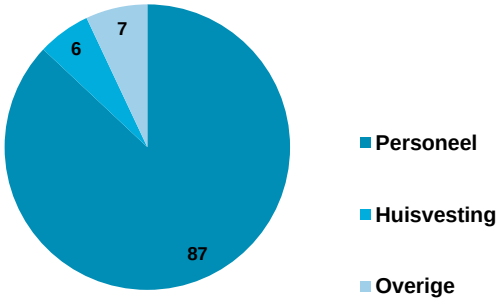

Beleid beleggen en belenen
Het beleid beleggen en belenen is vastgesteld in ons Treasurystatuut.
In het treasurystatuut, dat in 2016 is geactualiseerd, is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. De vereniging heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. Er is gebruik gemaakt van een spaarrekening. Het tegoed op deze rekening is direct opeisbaar. Rekeningen-courant rekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank.
Primas leeft de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016 na en heeft geen bijzondere financiële producten in haar bezit anders dan reguliere spaarrekeningen.

FINANCIEEL OVERZICHT EN BELANGRIJKSTE KENGETALLEN

Het leerlingenaantal per 1 oktober

School	2014	2015	2016	2017	2018
De Wegwijzer	114	98	98	95	101
De Goede Polder	79	71	69	63	53
De Schutte	16	-	-	-	-
De Magdalon	86	87	89	87	92
T Paalhoofd	101	100	106	114	113
De Dubbele Punt	24	-	-	-	-
De Bergpadschool	85	77	77	89	89
De Schute	69	60	61	66	60
De Lichtstraal	79	73	75	73	85
De Kamperschouw	135	130	132	128	124
't Klinket	120	122	117	131	146
De Springplank	-	-	-	-	-
Totaal	**908**	**818**	**824**	**846**	**863**

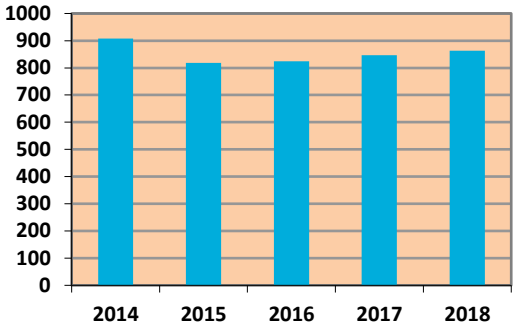

Per 1 oktober 2018 zien we voor het derde jaar op rij een lichte stijging in het leerlingenaantal.
Vanaf komende schooljaar zal het leerlingenaantal naar verwachting gaan dalen.

Financiële gegevens 2018

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2018. De balans is een momentopname van de vermogensstructuur van een organisatie. Hierna vindt u een overzicht van de financiële situatie op 31 december 2018 in vergelijking tot de situatie van een jaar daarvoor. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	413.419	457.395	Eigen vermogen	1.589.264	1.712.807
Financiële vaste activa	100.922	-	Voorzieningen	284.898	317.307
Vorderingen	321.324	341.993	Langlopende schulden	24.456	31.490
Liquide middelen	1.784.174	1.894.229	Kortlopende schulden	721.221	632.013
Totaal activa	**2.619.839**	**2.693.617**	**Totaal passiva**	**2.619.839**	**2.693.617**

Toelichting op de balans:

Activa

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn afgenomen omdat de afschrijvingskosten hoger zijn dan de investeringen.
Financiële vaste activa
Dit betreft de vordering compensatie reeds uitgekeerde transitievergoedingen die in 2020 gedeclareerd kan worden. Aangezien wetgeving hieromtrent in 2018 is aangenomen dient de vordering per 31 december 2018 opgenomen te worden.

Vorderingen
De afname van de vorderingen met € 20.669 is als volgt te verklaren:

OCW	€ 4.072 hoger
Gemeente	€ 1.988 lager
Rente inkomsten	€ 1.256 lager
Vooruitbetaalde kosten	€ 11.048 lager
Overige overlopende activa	€ 10.448 lager

Liquide middelen
Zie kasstroomoverzicht ter verklaring afname liquide middelen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vereniging.

Passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen is afgenomen door onttrekking van het negatieve resultaat 2018.
Voorzieningen
De voorzieningen zijn afgenomen met € 32.409.

Jubileumvoorziening	€ 14.426 hoger
Groot onderhoud	€ 46.835 lager

Langlopende schulden
De langlopende schulden zijn afgenomen vanwege de afschrijvingen op investeringen ten laste van subsidies.
Kortlopende schulden
Kortlopende schulden zijn toegenomen met € 89.208.

Crediteuren	€ 15.647 hoger
Belastingen en premies	€ 25.314 hoger
Overige overlopende passiva	€ 31.452 hoger
Reservering vakantiegeld	€ 15.398 hoger
Overig	€ 1.397 hoger

Inrichten voorziening duurzame inzetbaarheid

5 personeelsleden komen in aanmerking om het verlof duurzame inzetbaarheid 57 jaar en ouder te sparen. Voor deze personeelsleden is een spaarplan opgesteld. Omdat de opnamekans momenteel zeer gering wordt ingeschat hebben wij besloten om voor 2018 nog geen voorziening in te richten. In 2019 zullen wij dit opnieuw overwegen.

Analyse resultaat

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 148.292. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat in boekjaar 2018 van € 123.543: een verschil van € 24.749 met de begroting. Het negatieve resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 115.517. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie 2018 versus realisatie 2017 en realisatie 2018 versus begroting 2018

Onderstaand is de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 opgenomen. De gerealiseerde staat van baten en lasten is vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en de gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	6.385.139	5.913.158	471.981	5.949.416	435.723
Overige overheidsbijdragen	49.148	5.333	43.815	52.386	-3.238
Overige baten	76.643	109.522	-32.879	95.503	-18.860
Totaal baten	**6.510.930**	**6.028.013**	**482.917**	**6.097.305**	**413.625**
Lasten					
Personele lasten	5.774.349	5.382.451	391.898	5.384.648	389.701
Afschrijvingen	92.678	95.754	-3.076	106.019	-13.341
Huisvestingslasten	310.875	269.250	41.625	310.031	844
Overige lasten	456.742	429.850	26.892	413.551	43.191
Doorbetalingen aan schoolbesturen	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**6.634.644**	**6.177.305**	**457.339**	**6.214.249**	**420.395**
Saldo baten en lasten	**-123.714**	**-149.292**	**25.578**	**-116.944**	**-6.770**
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	171	1.000	-829	1.427	-1.256
Totaal financiële baten en lasten	**171**	**1.000**	**-829**	**1.427**	**-1.256**
Totaal resultaat	**-123.543**	**-148.292**	**24.749**	**-115.517**	**-8.026**

Toelichting op de staat van baten en lasten

Het resultaat is ten opzichte van 2017 gedaald met € 8.026. De belangrijkste oorzaken van deze daling zijn:

Rijksbijdragen OCenW
Toename rijksbijdrage € 435.723:

Stijging leerlingenaantal, extra uitkering vanwege gelden werkdrukvermindering, (€ 155,55 per leerling vanaf 1-8-2018), aanpassing bekostiging door nieuwe Cao	€ 501.615 hoger
Daling inzake rijksbijdrage SWV betreffende basisondersteuning en arrangementen	€ 65.892 lager

Overige overheidsbijdragen
Daling inkomsten met € 3.238:

Stijging vrijval subsidie combinatiefunctie	€ 9.144 hoger
Daling vrijval subsidie onderwijskundige vernieuwing	€ 12.382 lager

Overige baten
Daling overige baten € 18.860:

Vrijval subsidie muziekimpuls	€ 22.822 hoger
Daling inkomsten Auris	€ 6.813 lager
Daling overige personeelsopbrengsten	€ 20.512 lager
Contributies leden	€ 360 lager
Bankmutaties	€ 3.940 lager

Personele lasten
De personele lasten zijn gestegen met € 389.700:

Stijging reguliere loonkosten	€ 454.548 hoger
Overige personeelskosten, met name door nascholing en hogere dotatie jubileum	€ 35.073 hoger
Vordering uitkering compensatie transitievergoeding is reeds opgenomen in 2018	€ 99.921 lager

Afschrijvingen
De afschrijvingslasten zijn gedaald met € 13.341. In 2017 € 12.778 geïnvesteerd en in 2017 € 48.702.

Huisvestingslasten
Geringe stijging huisvestingslasten € 844.

Overige lasten
De overige lasten zijn gestegen met € 43.191:

Hogere uitgaven verbruiksmateriaal	€ 14.170 hoger
Mutaties schoolbankrekeningen	€ 21.595 hoger
Overige lasten	€ 7.426 hoger

Financiële baten
Rentebaten zijn gedaald met € 1.256 vanwege daling rentetarieven.

Het gerealiseerde resultaat 2018 wijkt af van het begrote resultaat over 2018. De belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn:

	€
Hogere baten t.o.v. begroting:	
Hogere rijksbijdrage; werkdrukgelden, nieuwe Cao	404.000
Hogere rijksbijdrage, subsidie personele groei	14.000
Subsidie opvang vreemdelingen was niet begroot	34.000
Hogere rijksbijdrage SWV	20.000
Subsidie combinatiefunctie hoger dan begroot	11.000
Compensatie transitievergoeding niet begroot	100.000
Hogere lasten t.o.v. begroting:	
Personele kosten waren hoger door nieuwe Cao en extra inzet leerkrachten	492.000
Toename huisvestingslasten, huur, schoonmaak en energie	42.000
Mutaties schoolbankrekeningen niet begroot	15.000
Afschrijvingslasten zijn lager dan begroot	3.000
Overige	5.000

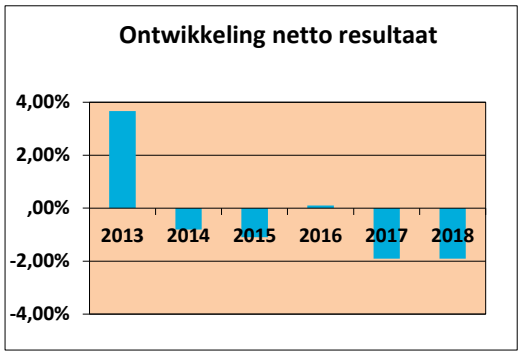

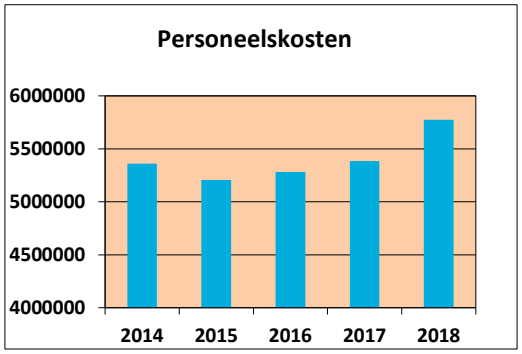

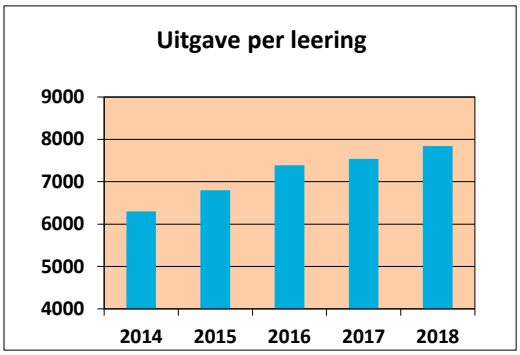

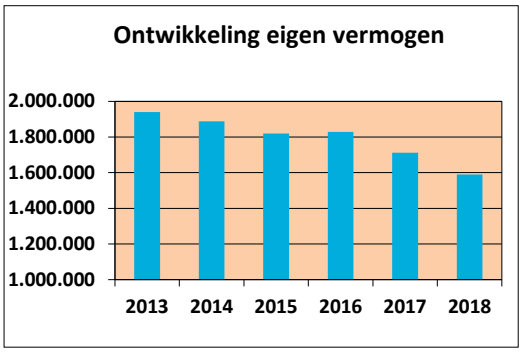

Ontwikkeling eigen vermogen
Er is voldoende eigen vermogen om de risico's af te dekken.

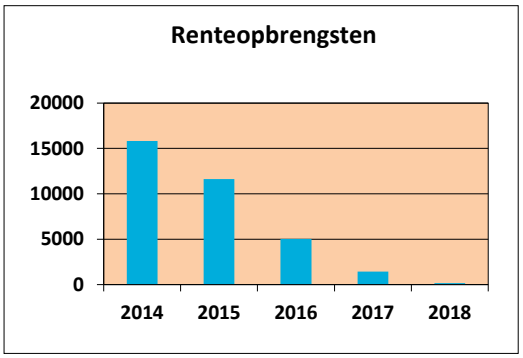

Renteopbrengsten
De renteopbrengsten zijn in 2017 verder gedaald, de oorzaak is de zeer lage rentestand.

Kengetallen

Met betrekking tot de solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit en het weerstandsvermogen vermelden wij onderstaand de kengetallen:

Solvabiliteit:
De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw.
De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie 1: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Kengetal 2018:	61 %
Kengetal 2017:	64 %

Definitie 2: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Kengetal 2018:	72 %
Kengetal 2017:	75 %

Definitie 2 van de solvabiliteit geeft aan dat 72% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 28% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.
Hieruit kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van de vereniging goed is. De vereniging is duidelijk in staat om aan haar verplichtingen op langere termijn te kunnen voldoen.

De onderwijsinspectie hanteert een ondergrens van 30 %.

Liquiditeit:
De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen en vorderingen) en de kortlopende schulden.

Kengetal 2018:	2,92
Kengetal 2017:	3,54

De liquiditeitsratio geeft aan dat 2,92 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit de posten benoemd in de toelichting op de balans onder 2.4 Kortlopende schulden.

De vereniging heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 1.784.174 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 321.324 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 721.221.
De liquiditeitspositie is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald.
In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

De onderwijsinspectie hanteert thans een ondergrens van 0,75.

Rentabiliteit:
De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal 2018:	-0,02%
Kengetal 2017:	-0,02%

De rentabiliteit geeft aan hoeveel procent van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat. De vereniging heeft met de totale baten, te weten € 6.511.101, een resultaat behaald van € -123.543.

Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,02 wordt ingeteerd op de reserves.

De rentabiliteit is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de rentabiliteitspositie gelijk gebleven.
De onderwijsinspectie hanteert thans een ondergrens -0,10 (1-jarig)

Kapitalisatiefactor:
De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is, dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal 2018:	40 %
Kengetal 2017:	44 %

De onderwijsinspectie hanteert een bovengrens van 35 - 60 % (35 % is de bovengrens voor grote besturen, 60 % voor kleine besturen)

Weerstandsvermogen:
Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie : Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa, gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal 2018:	18,1 %
Kengetal 2017:	20,6 %

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

De onderwijsinspectie hanteert thans een ondergrens van 5%

Wat gaan we in 2019 doen?

- Een financieel beleid voeren dat primair gericht is op het faciliteren van de primaire processen. Wij zien dit als onze kerntaak.
- Investeren in kleine groepen, meer handen in de school en verlaging werkdruk.
- Meerjarenbegroting actualiseren aan de hand van nieuwe prognoses.
- Weerstandsvermogen naar 12% brengen en het daar houden.

6. HUISVESTING EN BEHEER

Wat waren wij van plan in 2018?

- Voorbereidingen nieuwbouw te Westkapelle en Serooskerke (planning 2020 – 2022)
- Afronding nieuwbouw De Schute te Biggekerke
- Uitvoering MOP (meerjaren onderhouds plan Primas binnen- en buitenonderhoud)
- Renovatie 't Klinket Koudekerke

Afronding nieuwbouw te Biggekerke
De Schute te Biggekerke heeft een nieuw gebouw.
In januari 2019 is dit nieuwe onderkomen in gebruik genomen..

Uitvoering MOP

Hoewel de staat van onze gebouwen over het algemeen vrij goed is, schiet de bekostiging vanuit het ministerie structureel tekort. Dit betekent dat wij niet alles kunnen doen wat wij graag zouden willen. In ons MOP (meerjaren onderhoudsplan) een uitgebalanceerd onderhoudsprogramma op grond van een onderhoudsrapport (Asset) t/m 2024.

Uitgevoerd volgens het huisvestingsprogramma en het MOP:
Zie MOP overzicht
Alle gebouwen: Inspectie daken, verwarming, asbest, alarminstallaties, brandmeldinstallaties

Samenwerken aan 'nieuwe energie in scholen'

Wat gaan we in 2019 doen?

- Uitvoering MOP (meerjaren onderhouds plan Primas binnen- en buitenonderhoud)
- Vervolgplannen nieuwbouw MFA te Westkapelle en Serooskerke
- Renovatie verduurzaming 't Klinket Koudekerke en de Bergpadschool: Nieuwe energie voor scholen

-Schoolniveau: vergroening speelpleinen

Nieuwbouw
Biggekerke

AANVULLENDE GEGEVENS HUISVESTING EN BEHEER
Een weergave van onze belangrijkste contractanten in 2018

Instantie	Aandachtsgebied
Besturenraad Verus	werkgeversorganisatie
PO-raad	werkgeversorganisatie
Dyade Dienstverlening Onderwijs	administratie en ondersteuning
Rabobank	bankieren
Hogeschool Zeeland afd. PABO	opleiden in de school
Scalda Zeeland	opleiden in de school
Arbo-unie	arbo dienstverlening
Ricoh	kopieercontract
RPCZ	onderwijsbegeleiding en scholing
Driestar educatief	onderwijsbegeleiding en scholing
Skool	ICT netwerk
Delta fiber	Internetverbinding en telefonie
Heutink	schoolleverancier
Wielemaker	vuilcontainers
ZVU	verwarming
Colijn	beveiliging en alarmopvolging scholen
Schildersbedrijven in de regio	schilderwerk scholen
Lukasse	daken scholen
SpeelTop veilig	Inspectie speeltoestellen
Delta	Elektriciteit, gas en water

7. TOEKOMSTPARAGRAAF

Algemeen
Deze paragraaf geeft de uitwerking weer van de continuïteitsparagraaf zoals deze is vastgelegd in de handreiking van het OCW.

Als organisatie willen wij zoveel mogelijk middelen ten goede laten komen aan de primaire processen.
Het geld moet immers gaan naar daar waar het voor bedoeld is.
Iedereen in ons land is het er over eens dat investeren in het onderwijs aan onze kinderen een van de belangrijkste punten van beleid is.
Het geld moet daarom niet op de bank staan of besteed worden aan topsalarissen maar het geld moet vooral naar leerkracht en kind.
Wij willen onze visie omzetten in daden.

Wij werken aan onze ambities om:

- een optimale ontwikkelingen van talenten en kwaliteiten van de leerlingen te blijven bieden
- blijvend te investeren in leerkracht en kind: kleine groepen
- blijvend te investeren in gemotiveerde en deskundige leerkrachten binnen een professionele kwaliteitscultuur
- een mix van personeel te hebben in leeftijd en geslacht
- personeel dat langer wil / moet blijven doorwerken deskundig en gemotiveerd te houden
- mensen baangarantie met ontwikkelingsmogelijkheden te bieden: binding en loyaliteit waardoor: kwaliteit
- gebouwen te verduurzamen
- de leeromgeving te digitaliseren

Financieel betekent dit dat het beleid gericht is op het faciliteren van de primaire processen. Dat is onze kerntaak.
Wij stellen onszelf telkens de vraag: Hebben wij genoeg voor onze kinderen gedaan?
Dat houdt onder andere in dat het weerstandsvermogen niet hoger mag zijn dan 12%.
Is het hoger dan hebben wij niet voldoende in het onderwijs geïnvesteerd.

Dit uiteraard binnen wettelijke verplichtingen.

Zie hiervoor ook het strategisch beleidsplan 2019-2023.

Meerjarenbegroting

Kengetallen	**Realisatie 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Begroting 2021**
Personele bezetting in FTE per 31-12				
- Management / Directie	9,20	9,50	9,50	9,50
- Onderwijzend personeel	66,92	63,21	61,04	59,19
- Overige medewerkers	5,70	4,60	4,60	4,60
Leerling aantallen 01-10 t-1	846	863	851	840

Op basis van de bovengenoemde uitgangspunten, prognoses en te verwachten formatie, en een planning & control cyclus, hebben wij hieronder de te verwachten staat van baten en lasten voor 2019 opgesteld alsmede de meerjarenbegroting voor 2020-2021. De begroting 2019 is door het bestuur goedgekeurd op 28 november 2018. De meerjarenbegroting 2020-2022 wordt tegelijkertijd met de presentatie van het bestuursverslag 2018 aangeboden aan het toezichthoudend bestuur ter goedkeuring en ondertekening.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Begroting 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	6.385.139	5.913.158	6.486.298	6.391.619	6.119.714
Overige overheidsbijdragen	49.148	5.333	5.333	5.333	5.333
Overige baten	76.643	109.522	104.695	65.820	65.820
Totaal baten	6.510.930	6.028.013	6.596.326	6.462.772	6.190.867
Lasten					
Personeelslasten	5.774.349	5.382.451	5.924.543	5.704.919	5.569.034
Afschrijvingen	92.678	95.754	96.083	75.000	75.000
Huisvestingslasten	310.875	269.250	281.600	281.000	281.000
Overige lasten	456.742	429.850	474.050	475.000	475.000
Totaal lasten	6.634.644	6.177.305	6.776.276	6.535.919	6.400.034
Saldo baten en lasten	-123.714	-149.292	-179.950	-73.147	-209.167
Financiële baten en lasten	171	1.000	200	-	-
Nettoresultaat	-123.543	-148.292	-179.750	-73.147	-209.167

Toelichting op de meerjarenbegroting

Baten
Voor het vaststellen van de baten in de begroting 2019 en de prognoses voor 2020 en 2021 hebben wij o.m. gebruik gemaakt van de tools die beschikbaar zijn op de site van de PO-raad. Daarnaast is rekening gehouden met extra te verwachten gelden uit de akkoorden (waaronder de ophoging gelden werkdrukverlichting en indexatie volgens referentiesystematiek) die nog niet verwerkt zijn in genoemde tools.
Zoals eerder genoemd in het hoofdstuk financiën, zijn de extra baten uit het herfstakkoord (ontvangen in december 2013) in 2015 ingezet en hebben een uitloop naar komende jaren.

Lasten
De personele lasten zullen in de komende jaren hoger zijn dan de baten. Wij spelen nu al in op het feit dat een aantal personeelsleden met pensioen zullen gaan of de organisatie door natuurlijk verloop zullen gaan verlaten.
Op dit moment zien wij geen noodzaak om personeelsleden in rddf te plaatsen.
Om de onderwijskwaliteit in de toekomst te kunnen blijven waarborgen en vanwege de krapte op de arbeidsmarkt, willen wij nu al inzetten op het aantrekken van personeel, daar waar mogelijk.

De materiële lasten kunnen niet geheel worden gedekt uit de baten die we voor materieel ontvangen.
Dit heeft o.m. te maken met het feit dat de gebouwen die we in beheer hebben voor een groter aantal leerlingen geschikt zijn dan dat er nu op de scholen aanwezig zijn. Tevens loopt de indexatie van de baten OCW achter bij de stijgende lasten voor materieel. Ons beleid is er op gericht om dit tekort zoveel mogelijk te beperken.

Bijzondere bekostiging wegens samenvoeging
Vanwege het samenvoegen van scholen ontvangen wij momenteel bijzondere bekostiging wegens samenvoeging (fusiefaciliteiten) voor een viertal scholen. De bekostiging die voor 6 jaar verleend wordt, is opgenomen in bovenstaande begroting. De faciliteiten zijn bedoeld om de personele gevolgen van de samenvoeging als organisatie op te vangen. In de komende schooljaren stopt deze bekostiging volgens onderstaande tabel vanwege het feit dat de zes jaren voorbij zijn. Voor het schooljaar 2018-2019 gaat het om de volgende bedragen:

SVS de Magdalon	€ 147.460 (vervalt per schooljaar 2019-2020)
De Bergpadschool	€ 157.787 (vervalt per schooljaar 2020-2021)
De Wegwijzer	€ 178.826 (vervalt per schooljaar 2021-2022)
De Kamperschouw	€ 161.292 (vervalt per schooljaar 2021-2022)

Balans

Activa	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
Materiële vaste activa	413.419	425.000	400.000	375.000
Financiële vaste activa	100.922			
Totaal vaste activa	514.341	425.000	400.000	375.000
Vorderingen	321.324	425.000	325.000	325.000
Liquide middelen	1.784.174	1.524.301	1.561.154	1.376.987
Totaal vlottende activa	2.105.498	1.949.301	1.886.154	1.701.987
Totaal activa	2.619.839	2.374.301	2.286.154	2.076.987
Passiva	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
Algemene reserve	1.394.051	1.214.301	1.141.154	931.987
Bestemmingsreserves	195.213	195.000	200.000	200.000
Totaal Eigen vermogen	1.589.264	1.409.301	1.341.154	1.131.987
Voorzieningen	284.898	275.000	275.000	275.000
Langlopende schulden	24.456	40.000	40.000	40.000
Kortlopende schulden	721.221	650.000	630.000	630.000
Totaal passiva	2.619.839	2.374.301	2.286.154	2.076.987

Verloop weerstandsvermogen

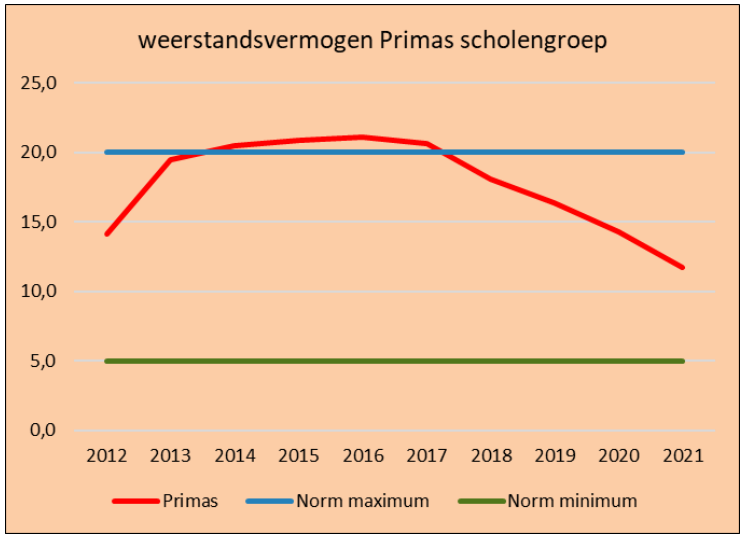

Toelichting op de balans
De verwachte resultaten over de komende jaren zullen onttrokken worden aan de algemene reserve.

Huisvesting en beheer
- Planmatig, doelmatig en bewust werken.
- Elke school ziet er van binnen en van buiten aantrekkelijk en uitnodigend uit. Is veilig en gezond.
- Nieuwbouw met lage exploitatielasten realiseren in overleg met gemeente.
- Verduurzaming

OVERIGE RAPPORTAGES

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem
De risico's op de verschillende werkvelden zijn per werkveld in beeld gebracht en worden in verschillende interne controlesystemen beheerst. We hebben hiermee bereikt dat wij goed kunnen inspelen/anticiperen op ontwikkelingen.
Inmiddels is het overzicht 'Risico's in beeld' zoals opgesteld door de PO-raad afgerond. Uit het inventarisatieonderzoek blijkt dat Primas-scholengroep de risico's goed in beeld heeft en adequate maatregelen neemt indien nodig.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden
Door je grenzen te verleggen en bewust zekere risico's te nemen, ontdek je nieuwe mogelijkheden: het doet een beroep op je creativiteit.
Wij willen denken vanuit mogelijkheden en ons niet uit het veld laten slaan door het opsommen van tal van risico's. Wij moeten juist een flexibele houding aannemen, en deze houding ook doorgeven aan onze kinderen. Flexibel kunnen om gaan met veranderingen die steeds plaatsvinden en op ons afkomen. Daar is moed voor nodig en de durf om dingen te doen tegen de stroom in. Dat kan best angstig zijn. Echter: moed verdrijft de angst!

Leerlingenaantal
De materiële exploitatie heeft een structureel tekort. Dankzij de grote begrotingsdiscipline van de schooldirecteuren is het mogelijk om het tekort op de meeste scholen te beperken.
Doordat het leerlingenaantal op de scholen relatief laag is (gezien landelijk gemiddelde) zien we dat de doorbelasting van de schoolbegrotingen naar de bovenschoolse exploitatie onder druk staat. Het gaat hier om de vergoeding voor onderhoud, schoonmaak, ICT en ABB kosten, die bovenschools gedragen worden. Dat de materiële bekostiging tekort schiet, is een landelijk bekend feit binnen het onderwijs. Er worden pogingen gedaan e.e.a. recht te trekken. Sinds 2016 hebben wij sinds jaren een lichte stijging in het leerlingenaantal: van 818 naar 846 leerlingen in 2017. En op 1 oktober 2018 863 leerlingen. Om goed in te kunnen spelen op de te verwachten bekostiging is het van belang de prognose leerlingenverloop van komende jaren steeds actueel te houden. Wij maken hiervoor naast de signalen van de schooldirecteuren ook gebruik van het dashboard Ultimview, ParnasSys.

Daarnaast hebben wij hiertoe een plan opgesteld: Spreidingsplan Onderwijs en Opvang gemeente Veere 2012 – 2022 en de Routekaart Noord-Beveland 2012 – 2022.
In de ledenvergadering van 31 oktober 2012 zijn deze plannen met de uitwerking vastgesteld.

Personeel
Ervaren en gepropagandeerde werkdruk zou het beroep van leerkracht onaantrekkelijk kunnen maken. Daardoor zou een schaarste op de arbeidsmarkt kunnen ontstaan.

Primas doet er alles aan om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Hierdoor voorkom je het risico van ongewenste 'uitstroom'. Wij geven onze leerkrachten vertrouwen en verantwoordelijkheid en doen een beroep op hun deskundigheid. Kleinschaligheid: wij kennen onze mensen. Een lage gemiddelde groepsgrootte maakt dat de leerkrachten tijd en ruimte hebben om het onderwijs goed te kunnen geven. Er zijn mogelijkheden tot scholing, ervaringen delen met collega's, onderlinge contacten, mogelijkheden tot mobiliteit.

In de meerjarenbegroting daalt de omvang van de personeelsformatie mee met de daling van de bekostiging door de afname van de fusiefaciliteiten en de ontwikkeling van het leerlingenaantal.

Het grootste deel van de afname van het personeelsbestand kan worden gerealiseerd door middel van natuurlijk verloop. Ieder jaar, bij het opstellen van het bestuursformatieplan wordt bepaald of een gedwongen ontslag en/of plaatsing in het rddf noodzakelijk is. Rekening moet worden gehouden met behoud van leerkrachten nu er krapte ontstaat op de arbeidsmarkt. Door creativiteit, durven investeren en een goede meerjaren formatieplanning met actuele leerlingenprognoses is het risico te beperken.

Omdat Primas-scholengroep eigen risicodrager voor het vervangingsfonds is, betekent dit dat het financiële risico voor vervanging voor rekening van de organisatie komt. Daar tegenover staat dat de besparing op de premie direct en effectief ingezet kan worden. Door een goed verzuimbeleid en inzetten van een ruime formatie op de scholen kunnen wij het financiële risico zoveel mogelijk beperken.

Gebouwen
De afgelopen jaren zijn door de daling van het aantal leerlingen ook de materiële baten gedaald. Met name de huisvestingskosten dalen niet mee met deze dalende baten, waardoor er materiële tekorten ontstaan. Ook het overhevelen van het buitenonderhoud naar de schoolbesturen geeft een risico. De voorziening buitenonderhoud moet door het schoolbestuur nog worden opgebouwd terwijl er wel direct buitenonderhoud nodig is.
Door een weloverwogen afweging van de te verrichten werkzaamheden en deze zoveel mogelijk te spreiden denken wij het risico dat de voorziening uitgeput raakt, te vermijden.
Financieel
Primas maakt bij de uitvoering van haar activiteiten gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die Primas blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen zoals debiteuren, overige vorderingen, liquide middelen, crediteuren en overige schulden. Primas heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico te beperken. Primas handelt niet in aandelen, obligaties en derivaten.
Kredietrisico
De vorderingen uit hoofde van debiteuren zijn verspreid zonder dat daarbij sprake is van concentratie bij enkele grote debiteuren. Het kredietrisico is daarmee beperkt.
Renterisico
Primas heeft geen leningen uitgegeven dan wel uitstaan en loopt op dat onderdeel geen risico.
Marktwaarde
De marktwaarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de marktwaarde ervan. De financiële instrumenten (zowel financieel actief als financieel passief) worden gewaardeerd volgens de historische kostprijs.
Kasstroom- en liquiditeitsrisico
Kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument in omvang zullen fluctueren. Primas ontvangt periodiek een voorschot door het Ministerie van OCW. Het kasstroom- en liquiditeitsrisico worden beperkt door de spreiding van de betalingen in relatie tot de inkomsten. Overigens zijn de banktegoeden direct opeisbaar.
We lopen het risico een te hoog weerstandsvermogen op te bouwen. Wanneer het weerstandsvermogen boven de 20% is, wordt er in onze ogen te weinig besteed aan het onderwijs aan onze kinderen. Wij schieten dan tekort. Om dat risico te voorkomen hebben wij gesteld het weerstandsvermogen te krijgen, hebben en houden op 12%.

Samenwerkingsscholen
Op onze samenwerkingsscholen werkt een mix van personeel. Personeel met Primas-scholengroep als werkgever en personeel met Archipelscholen als werkgever. Dat is bij de samenvoeging van scholen een bewuste keuze geweest. Voor ouders en kinderen een weerspiegeling van beide denominaties in de kernen Veere en Oostkapelle. Loopt alles goed, dan is er niets aan de hand. Bij onenigheden kan het problemen opleveren. Zeker wanneer het de identiteit betreft. Komen beide denominaties wel gelijkelijk tot z'n recht? Door goede onderlinge contacten en evaluaties zorgen wij ervoor dat alles naar tevredenheid van ieder kan blijven verlopen. Bij het eventueel vormen van een nieuwe samenwerkingsschool zijn afspraken over 'personeel' en 'identiteit' cruciaal.

Overheid
Traag en onberekenbaar
Wij willen graag voortvarend te werk gaan. De overheid laat echter lang op zich wachten met de cijfers die wij eigenlijk nodig hebben. Verder zit de onberekenbaarheid hem in het feit dat er steeds iets anders kan gebeuren. Het risico is dat wij met teveel of te weinig rekenen. Wij voeren onze eigen koers, zetten ruim in en nemen het risico.

Veiligheid
Primas-scholengroep heeft in 2018 het interne veiligheidsplan geactualiseerd. In het plan zijn nu regels vastgelegd op het gebied van sociale en fysieke veiligheid, gedragscode, regels en afspraken. Met softwareleveranciers zijn en worden momenteel bewerkersovereenkomsten afgesloten waarin o.m. de privacy gewaarborgd wordt.
In 2018 is een convenant voor privacy-veiligheid opgesteld.
Met invoering en naleving van bovengenoemde maatregelen achten wij de veiligheid voldoende gewaarborgd.

Rapportage toezichthoudend orgaan
Zie hiervoor het Verslag van het toezichthoudend bestuur op pagina 19.

Lijst van afkortingen

ALV	Algemene ledenvergadering
BAPO	Bevordering arbeidsparticipatie ouderen
BIO	Wet op beroepen in het onderwijs
BRIN	Basis registratie instellingen
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CITO	Centraal instituut voor toetsontwikkeling
DZI	Duurzame inzetbaarheid
ERD	Eigen risicodrager
FTE	Fulltime-employment
GGL	Gewogen gemiddelde leeftijd
GMR	Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad
HGW	Handelingsgericht werken
IB-er	Intern begeleider
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IEP	ICE Eindevaluatie Primair onderwijs
IKC	Integraal Kindcentrum
K&C	Kunst en cultuur
MI	Meervoudige Intelligentie
MOP	meerjarenonderhoudsplan
MR	Medezeggenschapsraad
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
PAB	Personeels- en arbeidsmarktbeleid
PABO	pedagogische academie voor het basisonderwijs
PO	Primair onderwijs
RDDF	Risicodragend deel van de formatie
RPCZ	Regionaal pedagogisch Centrum Zeeland
VO	Voortgezet onderwijs
WEC	Wet op de expertise centra
WO	Wereldoriëntatie
WPO	Wet primair onderwijs
WWZ	Wet werk en zekerheid
ZVU	Zeeuwse verwarmings unie